Ч. 153 Середа 12 (24) Липня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за злоРуконом оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Москвофіли і їх полїтика.

(Дальше).

Щоби мати бодай яке таке понятє о наших москвофілах треба приглянути ся їх розвови від самого початку. Ми не пишемо тут історії москвофільства і для того не будемо покликувати ся і вказувати на якісь жерела історичні; що пишемо — пишемо з памяти і длятого може не все представимо в точнім порядку хронольоґічнім, може про неодно згадаємо лиш уривочно і не конче докладно; але все таки будемо старати ся представити сам хід розвою москвофільства як найобєктивнїйше і найзгіднїйше з самими фактами. Кому звістні докладно ті факти і час, потребує їх лиш додати до сего, що тут скажемо, а побачить, що ми характеризуємо розвій нашого москвофільства зовсім згідно з історичною правдою і природою сего прояву серед нашої суспільности та з льоґічною консеквенциєю поодиноких причин і їх наслідків.

Сам перший початок нашого москвофільства сягає до часів Поґодина і т. зв. поґодиньскої кольонії. Оно від самого свого початку стоїть в тісній звязи з тими полїтичними змаганями Росиї, котрі мали на цїли розбудити серед мало культурних і мало просьвічених або горем прибитих і майже несьвідомих себе народів славяньских поза границями Росиї симпатию і прихильність для сеї держави, щоби відтак в тих народах мати догідні і сильні та певні орудия для заграничної полїтики российскої. Треба признати, що був то дуже бистроумний погляд российских полїтиків, котрий до нинїшного дня забезпечив Росиї великий вплив і значінє в Европі та поставив єї на тім становищи, на котрім она стоїть нинї. Чи сам уряд российский впав на гадку тої тактики полїтичної і піддав єї народови российскому у формі славянофільства, чи славянофільство, зродивше ся в российскім народі піддало урядови ту тактику полїтичну, — того не думаємо тут розбирати. Ми були би першого погляду, а то з уваги на то, що урядова Росия вже в перших роках сего столїтя виступала в обороні Славян на Балканї, коли тимчасом серед темних мас российскої суспільности нїкому ще й не снило ся хочби лиш о тім славянофільстві, яке проявило ся около 1848 р. Можемо длятого сказати, що та полїтична тактика российского уряду знайшла зрозумінє в российскім народі і зродила в нїм опісля славянофільскі ідеї. З того славянофільства зродив ся пізнїйше при помочи вже трохи обаламучених славяньских народів т. зв. панславізм, котрого остаточною цїлию не було що иншого як лиш великоросийска ідея державна або панрусизм. Галицкі москвофіли між Русинами з тих часів були платні, а типовим їх репрезентантом можна уважати Дениса Зубрицкого, котрий перший став доказувати, що руска мова — „хлопска“ і не може бути мовою лїтературною; після его погляду можна писати (хочби й о руских річах) лиш по польски або по российски. Він і сам так робив. Чи ті перші москвофіли були платні в той спосіб, що діставали заплату за пересилані до Росиї всїлякі старі, рускі документи, чи, що діставали якісь запомоги з Росиї на свої письменні твори, а не безпосередно за то, щоби вели якусь аґітацию в дусї российскім — се не зміняє річи, бо они вже чи сяк, чи так служили Росиї і мали в тім свій інтерес. Від їх більшого, або меншого інтересу, від їх сприту залежало, яка буде їм призначена дальша служба і чи їх платня збільшить ся.

Розуміє ся, що о тім не сьмів нїхто знати, що ті перші москвофіли дістають платню з Росиї, хоч би вже лиш длятого, що они висилали документи, о котрі тут преці міг хтось упімнути ся, а коли діставали якісь „лїтературні“ запомоги, то на то нїхто не звертав уваги, бо правдивої цїли їх нїхто не знав, анї не підозрівав. Тим способом настали у нас перші платні і сьвідомі, але тайні москвофіли, котрі поки-що обмежали свою роботу лиш на поле лїтератури, вглядно на письменну мову. Попри сих москвофілів ґрупувала ся вже тогди друга часть москвофілів, так сказати би, несьвідомих, котрі, дістаючи до рук российскі книжки, а не знаючи российскої мови, читали їх по нашому, а коли ще знаходили в них темати, брані з нашого житя руского (на Українї, як н. пр. у Гоголя) уважали письменну мову российску за нашу, лиш густо перемішану церковщиною. Сей погляд наш — то нїяка комбінация або якийсь здогад, але факт, бо ми знали старих сьвященників, котрі в той спосіб понимали твори Гоголя в российскім виданю і ними одушевляли ся. Другим доказом для сего погляду може послужити той факт, що в однїй із висших кляс бережаньскої ґімназиї читано — коли не помилюємо ся — в 1853 р. на лекциях руского язика оду Державина „До Бога“. Не припускаємо, щоби вже тодїшні москвофіли були на стілько хитрі і зухвалі щоби сьвідомо обманювали власти шкільні, — хоч остаточно і то могло би бути, тим більше, що тогди в школах учили Нїмцї, котрі не могли знати ріжницї між рускими а российскими писателями — віримо длятого, що се діяло ся лиш з простої несьвідомости.

3)

Перші рожі.

(З ЧЕСКОГО. В. БЕНЕШ-ТШЕБІЖСКОГО).

(Конець.)

Небеского повели ще тої самої ночи в кайданах до циркулу; один гусарин привязав его собі до сїдла і скоро лише селянин звільнив кроку, бо не міг так скоро іти, то він підганяв его шаблею і Небеский не сьмів анї муркнути.

Мати клячала дома на порозї перед хрестом і молила ся за сина і вітця; але їй якось не складало ся, та заєдно щось їй говорило, що она всьому винна, бо не віддала свого Мука Богу на службу.

Небеский вернув третого дня домів, але пани все таки его покарали.

Четвертого дня досить вчасно рано роздав ся на майданї серед села голос бубна і десять вояків в білих кабатах загостило до Небеского з приказом, так довго сидїти у него доки не зловлять Івана Небеского.

Коли Небеский не знав, що тут дїяти, удав ся до Праги. В Празї ходив від дверий до дверий, его посилали від Анни до Каяфи, від Пилата до Герода і кождий лише здвигав плечима. Вояки не уступали з его хати.

Нараз, знов перед всходом сонця почув ся у Небеского знов бубон, відтак суха команда, роздали ся вистріли з карабінів і рівномірні кроки на подвірю. Вояки опустили дім Небеского, як здавало ся, самі з власної охоти. Люди дивували ся, а Небескому все те не подобало ся; але коли відтак розійшла ся вість, що син Небеского сам ставив ся до суду, перестали люди дивувати ся.

Прочувши про те Небеский звісив голову, пішов до огородця, де було повно корчів рожі, сїв на дерневу лавочку і не рушив ся цїлий день з місця. Аж до послїдної хвилї сподївав ся, що его син єсть вже за границею. Але коли почув, що его сина засуджено на смерть і що відтак замінено ему засуд на вісімнайцять лїт вязницї, не сказав анї слова, подивив ся лише на жінку — перший раз в житю таким зором — в котрім лежав страшний докір.

Мельників Франц дістав ся щасливо аж до Франциї і живе там може аж до нинїшного дня, а й другим з околицї якось не дорого обійшло ся. Одного віддали до стрільцїв, а люди оповідали собі по тиху, що котрийсь з студентів врадив.

Від того часу минув рік, другий, відтак прийшов третий червень і в огородци під вікнами Небеского почали вже четвертий раз цвисти рожі.

Чорних шовкових шапочок з червоно-білими обвідками не важив ся вже нїхто носити і де їх ще не подерто, посхладали їх до скринь, на памятку для потомків, що діяло ся за часів конституциї.

В часї, коли цвили рожі, сидїв звичайно Небеский на своїй дерневій лавочцї з заложеними на груди руками, цїлими днями і задумчиво глядїв оперед себе. Єго волосє споловіло, майже посивіло.

Знов було в недїлю пополудни. Дїти, але вже инші, бавили ся знов під чотирома липами на майданї і до села прийшов знову якийсь чужий чоловік. Але перед тим дїти не утїкали і не бояли ся єго. Они радше з всьмішкою глядїли на него. На лици і коло уст потворили ся у них від сьміху ямки.

Чужинець мав на голові шапку з жовтим, споловілим шнурком і великий, нїби золотий ґузик на нїй, в руцї держав тростову палицю з металевою головкою, а з кишенї виглядав звиток паперів. Він ішов дорогою як який індик розлючений до крайности червоною хустиною.

То був возьний, а в пятьдесятих роках такий возьний богато значив. Він обернув ся до дїтий під липами і спитав де мешкає Небеский. Дїти знов на голос розсьміялись, бо він їх питав якось так дивно, поважно.

Якийсь старший хлопець завів его аж перед огородець.

Возьний витягнув звиток, а звідтам виймив велике письмо і поглянув уважно на адресу.

Коли Небеский отворив письмо, не зрозумів з него анї слова, бо цїле було написане по нїмецки, а в цїлім селї не було анї одного чоловіка, котрий розумів би хоч „і“ по нїмецки.

Сей несьвідомий москвофілізм був причиною, що у нас деякі писателї почали виробляти під впливом обставин, о котрих пізнїйше буде бесїда, т. зв. „книжний язик“, напихаючи в письмі і мові побіч руских слів богато церковщини, потрохи й росийщини і уживаючи при тім стилю німецко-польско-латиньского та беручи в правописи взорець з росийскої. Маркіянова правопись не приняла ся зовсїм а правопись Максимовича поправлювано на лад росийский. Се помішане понятя о мовах росийскій і рускій було очевидно сьвідомим але тайним москвофілам дуже на руку; они користали з того і баламутили Русинів дальше, витворювали поки що **москвофілїзм лїтературний**, котрого остаточним результатом було витворене того „книжного язика“, в котрім ще й нинї видають ся москвофільскі ґазети і другі видавництва, а котрий правдиві Росияни прозивають з насьмішкою „тарабарщиною.

Вплив тодїшного лїтературного москвофільства можна найлїпше побачити на тих фазах, які переходила в пятьдесяти роках руска часопись „Зоря Галицка“, котра почала виходити в 1848 р. в чисто народнім рускім язицї, а пізнїйше зміняла той язик чим раз більше в користь тарабарщини.

(Дальше буде)

Інститут СС. Василиянок у Львові.

Від заряду дївочого інститута СС. Василиянок у Львові, одержуємо отсї письма з просьбою о поміщене:

Клясифікация шкільна учениць інститута дївочого, стоячого під управою СС. Василиянок у Львові, за другий піврік шкільний така: Дуже добрий поступ одержали: 1. Косовичівна Мария канд. IV року уч. семинариї; 2. Грицаківна Оля канд. I року семинариї учительскої; 3. Копистлиньска Мария, 4. Радзикевичівна Олена і 5. Струтиньска Зоня — уч. VII кл. шк. видїлової; 6. Бачиньска Мария, 7. Городиска Евгенія і 8. Хиляківна Надя — уч. VI кл.; 9. Строцка Галя і 10. Чубатівна Галя — уч. V кляси. — Добрий поступ одержали: 11. Волчуківна Юля, 12. Ґумулівна Юля і 13. Назаревичівна Юля — канд. I р. сем. учительскої; — 14. Навроцка Наталя, 15. Січиньска Галя і 16. Лотоцка Катерина — уч. VIII кляси; — 17. Алексевичівна Мария, 18. Бородайкевичівна Мінодора, 19. Мелешкевичівна Наталя — уч. VII кляси; — 20. Зубрицка Наталя, 21. Лаврівска Маня, 22. Левицка Людмила, 23. Муликівна Евгенія, 24. Козаківна Мария, 25. Туркевичівна Стефаніда, 26. Дзеровичівна Богданна, 27. Дзеровичівна Олена — уч. VI кляси; 28. Вербицка Олександра, 29. Ґніцка Зоня, 30. Лотоцка Юля, 31. Мацїєвска Христина, 32. Небиловець Олена, 33. Січиньска Агафія, 34. Стоцка Евгенія — уч. V кляси; 35. Хиляківна Любов, 36. Яновичівна Зоня, 37 Яновичівна Оля — уч. IV. кляси; 38. Дрогомирецка Неониля, 39. Юриківна Олександра — уч. III кляси; 40. Жуковецка Володимира — приватистка. Чотири інститутки неклясифіковані по причинї слабости, а одна вийшла замуж.

Конкурс.

Заряд інститута дївочого під управою СС. Василиянок у Львові, розписує конкурс на 25 місць платних, під условіями вираженими в понизше наведених постановах. Постанови о принятю до інститута дївочого під управою Преп. СС. Василиянок у Львові звучать:

А. Дїяльність інститута.

§ 1. Задачею інститута єсть, повірені родичами взглядно опікунами дїти, виховувати в боязни Божій і в правдиво християньскім житю, — впоювати в них любов руско-католицкої Церкви і руского народа, а заразом подавати їм такі відомости, які дїлали би їх спосібними всї обовязки будучого свого званя сьвідомо сповняти. При тім звернесь також увагу, щоби дїти научились відповідного товариского поведеня.

§ 2. Наука відбуваєсь: а) в публичній школї видїловій і б) в дома. а) Що-до предметів шкільних, то заряд доложить всяких старань, щоби інституткам помагали в науцї учительки домові, переважно инокинї. О поступі і поведеню інституток в школї, звідуватись буде частїйше директор інститута в дирекциї шкільній. б) В дома учать ся інститутки: *а)* руского язика і рускої лїтератури; *б)* рускої історії; *в)* науки співу церковного і народно-руского, відповідного вікови інституток; *г)* науки гри на фортепянї; *д)* науки танців; *е)* робіт ручних: шитя, гафтованя, цированя і вишиваня. — *Увага.* Предметів домових, вичислених під *а—е*, учать уквалїфіковані учителї і учительки. Плян і порядок науки тих предметів, означений точно в постановах домових.

§. 3. Що дня слухають інститутки читаної Служби Божої.

§. 4. Інститутки стоять під старанним наглядом заряду і накланяють ся до доброго з'ужиткованя часу і до точного придержуваня ся денного порядку.

§. 5. Страви поєдинчі, але здорово і вкусно приготовлені і в достаточній мірі. Комнати сьвітлі, здорові, просторі, сухі і чисті: окремі до їдженя, окремі до спаня, окремі до науки. Огород інститута просторий, гарний і в дуже здоровім положеню. Спільні проходи під надзором, відбувають ся в міру потреби. Забави і розривки домашні, відповідні до віку інституток.

§. 6. Домовий лїкар уділяє в потребі скору, совістну і старанну поміч. О тяжших слабостях повідомляють ся сейчас родичі.

§. 7. Всяка переписка листова, ведесь за посередництвом заряду.

Б. Условія принятя.

§. 8. До інститута приймають ся учениці гр. кат. обряду і рускої народности і то в приписанім віку шкільнім. Дївчата других обрядів і народностий можуть бути також приняті лиш о стілько, о скілько на таке принятє місце дозволить.

§. 9. Прошеня о принятє мають бути найдальше до 15-го л. серпня зарядови устно або письменно предложені. До тих прошень має долучитись: а) сьвідоцтво хрещеня; б) послїдне сьвідоцтво шкільне; в) сьвідоцтво щепленя віспи і здоровля.

§. 10. Крім молитвеників і книжок шкільних, можуть інститутки лиш такі книжки мати, які заряд позволить.

§. 11. Рік шкільний зачинаєсь 1 вересня а кінчить ся 15 липня.

§. 12. Нагляд над зарядом інститута веде совіт управляючий під предсїдательством Є. Екср. Преосьвященого Митрополита.

§. 13. Плата за удержане виносить місячно 20 (двайцять) злр. і не може бути знижена. До удержаня вчисляєсь: поміщене, їда, опал, сьвітло, пранє, услуга, поміч в науцї повторительний предметів шкільних і наука домашних предметів вичислених в §. 2. б) *а) б) в) г)*. Окремо оплачуєсь: а) наука гри на фортепянї місячно 5 зр., б) наука танців за цїлий сезон від 1 падолиста до великого посту 8 зр.

Він попросив возьного, щоби єму оповів, чого ті пани з уряду хочуть від него.

— То письмо з Оломуца. Войскова команда доносить вам, що ваш син Іван Небеский, арештований в тамошній твердини, тяжко хорий, і що ви — як хочете — можете єго відвідати.

Небеский встав і вийшов до комнати. Жінка молила ся з молитвеника.

— Мати, з Оломуца прийшов лист!

Він сказав ті слова рівнодушним, глухим голосом, держачи в руці аркуш звиненого паперу з кількома рядками письма і нечетким підписом.

— Від Мука? — Вже вертає? — Я заєдно о нїм гадаю і не можу діждати ся цїсарского весїля. Кажи, старий, вертає?

— Вертає, але там звідки вийшов, в порох і попіл!

При тих словах усьміхнув ся і тодї перший раз заяснїло єго око живійше і перший раз прибрало єго лице такий якийсь дивний вираз.

— Господи Боже! — Що тобі пишуть? — Що ти говориш?

— Хто знає, чи єго вже не закопали. Ті панове мають навичку доносити о таких річах аж тодї, коли вже чоловікови душа на рамени, а з такими бідолахами не роблять великих заходів. Як кажу, він вже, здаєть ся, похоронений. Дай єму Боже царство небесне! Менї пишуть, що він тяжко занедужав і єсли хочемо застати єго ще живого, то нема часу до страченя.

— Татусю — я їду зараз. Антін може поїхати зі мною.

— То не може бути! — Ві второк він мусить ставати до бранки!

— То я дам знати Ганнуси Пшиборскій. Можна?

— Ти не питала мене, як єго намовила, аби не був питомцем, то не питай і тепер. Бо то всьо, о, всьо за пізно!

— Чоловіче, — чоловіче! Я-ж все хотїла найлїпше. А чи-ж я могла те все наперед знати? — Він дістав ся між лихих людий, они єго до всього втягнули, а самі відтак поховали ся. — Ах, Боже!

Небеский вийняв відтак зі стола срібного таляра, вийшов на двір і дав єго возьному за дорогу. А потім знов сїв на дерневу лавочку так як перше; але єго очи заяснїли вдруге тим сильним огнем і вдруге прибрало єго лице такий дивний вираз, що ледве єго можна було пізнати.

За пів години вийшла до огородця дївчина, готова до дороги, в своїй найлїпшій, повковій синїй одежи, я червоножовтою хусткою на голові.

Але Небеский нїчого не відповів на єї привіт, анї навіть не підвів голови.

— На що тобі тої китицї, Ганнусю?

— Повезу єї вашому Мукови до Оломуца!

— То ти хочеш їхати з жінкою до Оломуца?

— Поїду; а що єму переказати від вас?

— Що ти єму маєш переказати, дитинко? — Богато, богато мав би я єму сказати; але на що здасть ся, коли він того не учує. — Набери-ж єму лише богато, дуже богато цьвітів, бідолаха буде бодай тїшити ся, заки тебе знов увидить! Дай Боже, щоби ти застала єго ще живого. Видиш, видиш, Ганнусю! Ви обоє ходили разом до школи, а тепер ти їдеш на єго — похорон!

Селянин знов повурив голову і не говорив більше. А коли дївчина поцїлувала єго на прощане в руку, поглянув на неї відтак на китицю рож в єї руцї і сльози виступили єму з очий; але навіть „З Богом!“ не сказав.

Тиждень опісля пізним вечером хтось запукав до дверий Небеского.

Небеский ще не спав. Він встав і пішов отворити. По пуканю пізнав, хто то міг бути.

То повернула жінка, а з нею молода дївчина. Замість привитаня жінка вибухла плачем.

— Мукі? — спитав Небеский сухо.

— Вже похований, татусю!

— Чи ви єго ще застали?

— Нї! Але ми були на єго похоронї!

— Я таки вгадав.

— Як жию не бачила я ще такого похорону. Домовину мав як який послїдний жебрак; навіть дошки не були добре збиті. Чотирох вояків занесло єї на плечах в один кут між укріпленями і там єї поховали. Нїхто не змовив за него навіть „Отче наш“, лише ми дві, а Ганнуся положила єму в головах китицю рож. Она довезла єї сьвіжу аж до Оломуца. — Ой, татусю, ми скоро розлучимо ся, бо я піду за ним.

— А я тобі щось скажу. Антона взяли до войска, за тиждень мусить вже іти. Хто знає, як довго буде то мстити ся на нас.

Стара Небеска чула, що піде за Муком; по кількох днях занедужала, лягла в постіль, а за три місяці єї винесли.

У Небеского знов зацвили перші рожі. На гробі в кутику укріплень оломуцкої твердинї они вже за рік давно зівяли, вітер розніс листки і нїхто їх більше там не клав.

Але нинї рвав їх в огородци сам Небеский і вязав їх в одну китицю. Коли вже нарвав повну жменю, пішов до комнати, надів на себе аксамітну камізельку, новий зелений сурдут, заложив на голову свій сьвяточний капелюх і

§. 14. Плата за удержанє і науку гри на фортепянї, має бути найдальше до кождого 7-го в місяци з гори зложена. За науку танцїв має бути плата до 20 жовтня зложена.

§. 15. На особисті конечні видатки інститутоК, котрі в протягу перебуваня їх в інституті окажуть ся необходимі, має бути кождого місяця якийсь задаток з гори зложений.

§. 16. Крім руских сьвят рiздвяних і великодних, уділяє заряд позволенє інституткам виїздити лиш в дуже важних случаях, на виразне жаданє родичів взглядно опікунів.

§. 17. Умовлена плата за удержанє і науку гри на фортепянї не може бути відтягнена по причині виїзду інститутки на сьвята різдвяні, великодні або в инших важних случаях; винявши неприсутність тоїж по причині довшої слабости.

§. 18. Родичам взглядно опікунам свобідно робити зарядови спостереженя і уваги що до надзору і поведеня дітий, котрі тойже по можности і справедливости увзглядняти буде.

В. *Випосажене.*

§. 19. Родичі взглядно опікуни мають постаратись, щоби діти виказали ся при вступі до інститута слїдуючими річами: 1) подушка, 2) колдра, 3) накривало, 4) 3 пошевки на подушку, 5) 3 тонкі простирала під колдру, 6) сїнник, 7) 3 грубі простирала на ліжко, 8) 6 сорочок, 9) 6 кафтаників, 10) 4 чипки, 11) 6 пар панчїх ґранатових, 12) 6 рушників, 13) 12 хусточок до носа, 14) 2 спіднички кольорові вовняні, 15) 4 спіднички білі, 16) 6 запасок, 17) таксу на дві суконки: одну ґранатову а другу попеляту, 18) верхний одяг лїтний і зимовий, 19) капелюх лїтний білий і зимовий, 20) рукавички лїтні і зимові, 21) черевики лїтні і зимові, 22) камаші ґранатові, 23) парасоль, 24) парасолька, 25) щітка до чищеня одежи, 26) щітка до волося, 27) гребінь густий і рідкий, 28) зеркальце, 29) ложка, ложочка, виделець і ніж з хіньского срібла, 30) обрус на 6 осіб і 6 серветок. Точний спис тих річий має бути виготовлений в двох примірниках, з котрих один буде в руках заряду, а другий в руках дотичної інститутки. Що-до такси то заряд сам постарає ся о закупно матерій на суконки і дасть після одної форми зробити.

§. 20 В дома ношена одїж може бути також і в інституті ношена; однакож задля однообразности на зверх, має бути одїж всїх інституток однакова.

Всяких дальших поясненѣ уділяє за присланем марки почтової на відповідь: Заряд інститута дївочого у Львові при ул. Зибликевича ч. 24.

Від Заряду інститута дївочого під управою СС. Василиянок у Львові.

С. Юлія Кочоровска,
ігуменя і настоятелька інститута.

О. Евгеній Гузар,
директор інститута.

пішов до Пшиборского Але очи сьвітились єму все сильнїйше, а єго лице мало знов той незвичайний вигляд, що зраджує страшний душевний біль.

У Пшиборского не привитав ся з віким, навіть не глянув ні на кого, лише завернув просто до комнати, а звідтам на ліво до алькира, де на білім ліжку лежала без душі Ганнуся, з посинїлими очима і білим як снїг лицем.

Небеский укляк, помолив ся і встаючи зробив хрест над чолом, устами і грудьми небіжки. Відтак поукладав рожі довкола єї голови так гарно, немов би то був найкраснїйший весїльний вінець.

— То за Мука, Ганнусю! — Ви обоє ходили до школи, ти їздила на єго похорон аж до Оломуца, а завтра віддячить тобі єго отець.

По тих словах старий Небеский так сильно розплакав ся в алькири, що люди в селї вже зачали собі розповідати, що у него в голові не всї дома.

Чи так було, не знаю, але то знаю, що людскі язики все похіпні до видумок.

І кілько разів відтак зацвили в огородци Небеского перші рожі, він все їх обривав і ніс на зелений Ганусин гріб. Але инших рож нїколи не тикав і нїхто другий не сьмів того робити в єго очах, бо тим довів би єго до скаженої лютости. Але ви вже се знаєте.

Коли по кількох лїтах вернув син з войска, взяв на себе господарство і оженив ся; але не пережив навіть перших медових місяців. Таким способом перейшло господарство Небеского разом з огородцем і з рожами в чужі руки і запустило ся.

Перегляд полїтичний.

Віденьска ґазета урядова оголосила патент цїсарский розвязуючий сойми Тиролю і Гориції. Речинець дїяльности тих соймів кінчить ся аж в жовтню с. р., однакож вже тепер їх розвязано в порозуміню з інтересованими чинниками і зі взгляду на бажанє властителїв виноградників в сих сторонах. Вибори до тих соймів будуть могли відбути ся вже у вересни, а з того можна здогадувати ся, що й вибори до других соймів краєвих будуть відбувати ся в тім самім часї.

Ходить чутка, що вибори до віденьскої ради громадскої відбудуть ся з початком вересня. Проба помиреня лїбералів з антисемітами не удала ся.

З Хебу доносять, що др. Пленер приїде туди дня 25 с. м. попращати ся з своїми виборцями і виголосить бесїду політичну.

Вся праса европейска особливо же нїмецка, виступає з великим обуренем против кн. Фердинанда Кобурґского і єго правительства з причини убитя Стамболова. Кн. Фердинанд за порадою своїх міністрів постановив не переривати курациї в Карльсбадї і не вертати до Болгариї, щоби не виглядало, що ситуация сталась для него небезпечна. Берлиньска праса взиває впливові держави, щоби они відмовили Кобурґови признаня і помочи, та доказує на підставі інформаций з Петербурга, що Кобурґ стратив своє значінє навіть в очах царя.

Новинки

Львів дня 23 липня 1895.

— Є. Е. п. Президент зелїзниць державних др. Білиньский приїхав був в суботу вечером до Львова, де оглянув зелїзничі робітнї. В недїлю рано поїхав до Тернополя, щоби оглянути новобудуючий ся шлях зелїзничий до Галича, а з Тернополя удав ся до Підволочиск. Нинї рано уділяв у Львові авдиенциї і від'їхав до Відня.

— Отворенє читальнї „Просьвіти“ в Пищатинцях, борщівского повіта, відбуло ся дня 2 с. м. при численній участи місцевих селян і дохрестної інтелїґенциї. Хор міщан з Борщева поривав своїм красним сьпівом зібраних гостий. На початок вписало ся 105 членів, а з них 78 зложило зараз вкладки по 1 зр. Головою читальнї вибрано о. Віктора Чомкевича, місцевого пароха. Рішено як найскорше завести касу позичкову, шпихлїр і крамницю при читальни.

— Зі Стрия доносять, що о. Йосиф Шуховский, парох з Братковець, записав 1650 зр. на різні рускі інституциї. З тої квоти призначив 1000 зр. на стипендию свого імени під зарядом „Просьвіти“, а 650 зр. розділив поміж товариства.

— З перемиської епархії. Презенти одержали оо.: Теодор Грабець на Липе, дек. жукотиньского і Антін Захаріясевич на Вишатичі, дек. перемиского.

— Самоубийства. Вчера пополудни застрілив ся у Львові при ул. Сокола в своїм мешканю ще молодий чоловік др. Теодор Сидель. Причиною самоубийчства був здаєть ся нервовий розстрій. — Іван Хомин, листонос у Львові, 44-лїтний мужчина, отець 4 дїтий кинув ся вчера з вікна другого поверха в будинку банку гіпотечного на подвірє. Тяжко покалїченого і непритомного відставлено до загального шпитала. Причиною самоубийства мало бути се, що Хомин не одержав спадщини, якої надїяв ся по однім з свояків, помершім в Росиї.

— Війна у воздусї починає переходити з круга уяви до дїйстности. Всї більші держави заходять ся, щоби вже в часї мира випробовати службу бальонів для войскових цїлий — очевидно поки-що лише до слїдженя рухів неприятеля, хоч у Франциї, Росиї і Північній Америцї носять ся з гадкою, чи не можна би з бальонів кидати на неприятельскі войска, або на твердинї убийчі бомби і ґранати. В Австро-Угорщинї займають ся тепер лише тим, щоби уживати бальонів до слїдженя. При тім треба числити ся з тою обставиною, що піхота і кіннота цїлком безсильні супротив бальона. Лише артилерия може бальонови пошкодити і то лише тодї, коли він іде низше понад землю як на 800 метрів. Скоро-ж стоїть висше, тодї не поможуть нїчого й кулї артилерії, бо не досягнуть его, між тим як сидячі в бальоновій лодці, можуть при помочи добрих дальновидів розпізнати як найлїпше розложенє войска в цїлій околици. То показало ся дня 10 с. м. при пробах з бальоном в часї войскових вправ в Вінер Найштадтї коло Відня. За дві години вистрілено там до привязаного на довгій линві бальона вісїмдесять разів шрапнелями (вибухаючими кулями), а він все лїтав у воздусї неушкоджений, бо з між десятьох тисячів кусників зелїза, на які певне розпали ся шрапнелї, поцїлило бальон всего три, котрі зробили такі малі дірки, що єму цїлком не зашкодили. Ґранати цїлком не шкідні для бальона і можуть хиба тодї щось вдіяти, коли бальон стоїть не висше як 200 метрів над землею. Скоро лише піднесе ся трохи висше, то шкода кождого вистрілу ґраната, а по над 800 метрів оказують ся — як сказано — й шрапнелї безуспішними. Очевидно, що з тих досьвідів скористають войскові круги, щоби устроїти на случай війни як найвідповіднїйше войскову службу у воздусї.

— Перегони голубів. Дня 14-го с. м. уряджила секция голубів почтових першого австроугорского товариства хову дробу великі перегони голубів з Кракова до Відня. Цїсар визначив на ті перегони дві нагороди. Голуби випущено в Кракова о годині $5^3/_4$ рано. По вісьмох годинах лету серед некористного вітру північно-західного, більшість голубів прилетїла до Відня. Такий результат треба уважати взглядно дуже добрим. Всїх нагород було сїм; з них першу й другу гонорову цїсарску а також пяту одержали голуби презеса згаданого товариства Фридриха Шмідля, третю і шесту голуби Антона Дімля, четверту і осьму голуби Блесльмаєра, а сему голуби Мітермаєра — самих Віденцїв.

— Особливий банк повстав дня 1 с. м. в Берлинї за почином спритного обманця Альберта Ріхтера, під шумною фірмою: „Норске Кредітбанк“. Обширні льокалї банку, поміщені на першім поверсї, урядив він дуже елеґантно, умеблював гарно завдяки легковірности фабрикантів, котрі єму потрібні річи достарчили безплатно, потім найняв до писаня адрес дванайцять пань і двох бухгальтерів. — На день 16-го липня с. р. замовив він ще надто 14 бухгальтерів і инших урядників; всїм казав він зложити відповідну кавцию. Дня 1 с. м. отворето урочисто банк, а шеф банку мав промову до своїх урядників, що сей новий банк в короткім часї піднесе ся до значіня першорядного в Нїмеччинї і що о нїм будуть небавом говорити. Потім забрав ся персонал до роботи, а вже на другий день зачали о нїм говорити, бо шеф в день отвореня банку утїк з кавциями.

Телєґрами.

Брікс 23 липня. Доси запало ся 25 домів, а 18 завалило ся до половини; небезпечно попукало 29 домів.

Білград 27 липня. Скупштина по ухваленю закона против гайдуків відрочила ся попращавшись з королем.

Льондон 27 липня. Доси вибрано 350 унионістів, 111 лїбералів, 60 Ірляндців і двох робітників.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.